

KIRÁLY PÉTER 100

TANULMÁNYKÖTET
KIRÁLY PÉTER TISZTELETÉRE II.

OPERA SLAVICA BUDAPESTINENSIA
SYMPOSIA SLAVICA

KIRÁLY PÉTER 100
TANULMÁNYKÖTET
KIRÁLY PÉTER TISZTELETÉRE II.

Szerkesztette
Császári Éva és Mária Imrichová

ELTE BTK
Szláv Filológiai Tanszék
Budapest, 2019

A KIADVÁNY TÁMOGATÓI
Szent Adalbert Közép-
és Kelet-Európa Kutatásokért Alapítvány

SZAKMAI LEKTOROK

Bańczerowski Janusz
Lukács István
Ivor Ripka
Marta Součková
Szabó Tünde
Zoltán András

MŰSZAKI SZERKESZTŐ ÉS TÖRDELŐ
V4 Consulting Kft.

© Szerzők

A KIRÁLY PÉTER 100 nemzetközi tudományos
szlavisztikai konferencia hazai és külföldi előadói

Kiadja az ELTE BTK Szláv Filológiai Tanszék
Felelős kiadó a Szláv Filológiai Tanszék vezetője

Sorozatszerkesztő: Lukács István

A borítót tervezte: Sellyei Tamás Ottó

Nyomdai kivitelezés: Robinco Kft.

ISSN 1789-3976

ISBN 978-963-489-066-9

2. KÖTET TARTALOM

KULTÚRATUDOMÁNY

DZIEWOŃSKA-KISS DOROTA: Węgierskie kulinaria w książce Krzysztofa Vargi pt. <i>Gulasz z turula</i>	9
TEREZA HEJDOVÁ: K pravopisu díla Pavla Židka <i>Jiří(ho) Spravovna</i>	20
HANA HRANCOVÁ: Maďarský prvok v prácach Anny Horákovvej-Gašparíkovej	28
PETER KÁŠA: Regionálne, národné a štátne (otázky formovania kolektívnych identít v Uhorsku v diele Pétera Királya)	37
IVANA KLABNÍKOVÁ: Zochovo slovo za slovenčinu a oravskí prívrženci	47
LEBOVICS VIKTÓRIA: Az ukrán szak újrarendítása az elté-n a XX. század 60-as éveiben	55
LUKÁCSNÉ BAJZEK MÁRIA: Kossics József a muravidéki szlovén nyelvtani terminológia megteremtője	66
MENYHÁRT KRISZTINA: Illés próféta kultusza a bolgárok, a magyarok és a bolgárkertészek körében	76
KATARÍNA MIKULCOVÁ: Jazykový obraz chuťových vlastností slovenského vína	89
JANA PÁTKOVÁ: Stereotypy v zobrazování (národního) jazyka na příkladu obrozenského cestopisu J. M. Hurbana	100
PATRIK ŠENKÁR: Historizmus a život mikrospoločnosti vo vecnej spisbe nadlacksých Slovákov	111
ALŽBETA UHRINOVÁ: Prehľad slovenských lingvistických publikácií v Maďarsku v rokoch 1989 – 2016	125
VÁRNAI DOROTA: Polacy na Węgrzech. Kultura i język Denczan	136

IRODALOMTUDOMÁNY

- БУРА ИРИНА: Мотив ініціації у повісті докії гуменної «Не-
бесний змій»143
- MIROSLAVA GAVUROVÁ: Lúbostné a erotické motívy v nářečových
piesňových textoch z obce Fintice v regi6ne Šariš.....152
- AGNIESZKA JANIEC-NYITRAI: O tym, co niezbyt istnieje. relacje
temporalne w esejach podr6zniczych z tomu *Wsch6d*
(2014) Andrzeja Stasiuka164
- ДЬЕРДЬ ЗОЛТАН ЙОЖА: Концепция Горького о разрушении
индивида и судьба «лишнего человека». на матери-
але повести «Жизнь ненужного человека»175
- ЮЛЯ ЮСИП-ЯКИМОВИЧ: Шляхи лінгвалізації акустичного
світу в слов'янських поетичних текстах епохи
літературного модернізму (кінець ХІХ –початку
ХХ ст.)188
- MILAN KENDRA: ‚V pravde ducha‘. Idea vlastenectva v nesko-
roromantickej poézii P. Országha199
- KISS SZEMÁN R6BERT: Eszmei koncepci6k alakv6ltozatai Ján
Kollár gondolkodásában. Hungarizmus – pánszláviz-
mus – csehszlovakizmus209
- KRYSTYNA KUZNIETSOVA: Kdo jsou ti Ukrajinci? Hledání iden-
tity a prolínání žánrů v románě Maxyma Dupeško *Prí-
běh důstojný celého jabloňového sadu*219
- OLGA MACÍČKOVÁ (SHYTOVA): Музичні образи в прозових
творах Гната Хоткевича «Галичанського періоду» ...229
- PAVOL MARKOVIČ: Národopisné a editorské aktivity Jána Kol-
lára v kontexte poetologických systémov klasicizmu
a romantizmu242
- MÉSZÁROS ANDOR: A csehszlovakizmus gondolatának nyelvi
alapjai252

NORA NAGYOVÁ – ZVONKO TANESKI: Téma národnej identity a prvky existencializmu v dráme Jordana Plevneša „R“ (dramatický sen so strieľaním do abecedy v 15 obrazoch)	261
OKSANA TYKHOVSKA: Archetypical imagery of beliefs and traditions connected with hunting in the frame of Carpathian Region	270
ANNA ZELENKOVÁ: Slovenská literatúra v koncepcii Jana Jakubca (celoživotný záujem o Jána Kollára)	281
Király Péter életrajza	290
Životopis Pétra Királya	293
Curriculum vitae of Péter Király	296
BOGDÁN ZSOMBOR: Bibliográfia	299

AZ UKRÁN SZAK ÚJRAINDÍTÁSA AZ ELTÉ-N A XX. SZÁZAD 60-AS ÉVEIBEN

LEBOVICS VIKTÓRIA

*Eötvös Loránd Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar,
Szláv és Balti Filológiai Intézet, Ukrán Filológiai Tanszék
leboviki@gmail.com*

Abstract: The article is devoted to the history of Ukrainian Studies at Eötvös Loránd University in Budapest, Hungary in the 60s of the 20th century. After 1919 for some years it was possible to study Rusyn philology thanks to professor Sándor Bonkáló, but he had to retire soon for political reasons. After the end of World War II. he was allowed to pursue his career only for a short time. 1957 was the year when the need for Ukrainian studies arose again. The popularity of the Ukrainian language, the Ukrainian literature, Hungary's neighborhood with Ukraine and the need for Ukrainian specialists were the main reasons why the university introduced Ukrainian Studies again.

Keywords: Eötvös Loránd University, Ukrainian studies, Ukrainian Department in Budapest

Miután a Magyarországi Szövetséges Ellenőrző Bizottság kérésére a Bölcsészettudományi Kar 1950. február 18-án tartott III. rendkívüli tanácsülésén Bonkáló Sándort egyetemi állásából felmentették és nyugdíjazták, az ukrán szakos képzés immár másodszer szűnt meg egyetemünkön.

Ennek hiánya a kari tanácsulések jegyzőkönyveiben található adatok szerint pár évvel később, az 1957. szeptember 19-i tanácsülés második napirendi pontjának, vagyis a doktori szigorlati szabályzattal kapcsolatos kérdések megvitatása során vetődik fel. Ez a tanácsülés többek között az 1956 után kialakult helyzet miatt szükségessé váló lépésekre összpontosította figyelmét. Túroczi-Trostler József dékán bevezetőjében az egyetem elsődleges feladataként a „romok eltakarítását” tűzte ki célul: „Az elmúlt tíz hónap elegendő volt ahhoz, hogy levonjuk egy súlyos történeti lecke – az októberi ellenforradalom – tanulságait, megállapítva, milyen felelősség terhel bennünket a magunk körében az egyetemen az ellenforradalom okozta ideológiai rombolá-

sért. (...) A mi feladatunk egyetemi és kari viszonylatban egyaránt: eltakarítani a további haladást akadályozó belső romokat, megteremteni, s ha megteremtettük, állandósítani a termékeny együttélés és együttműködés humanista-ideológiai feltételeit” (JEGYZŐKÖNYV AZ EÖTVÖS LÓRÁND TUDOMÁNYEGYETEM BÖLCSÉSZEZETTUDOMÁNYI KARÁN 1957. SZEPTEMBER HÓ 19-ÉN TARTOTT TANÁCSÜLÉSRŐL 1957: 145).

A doktori szigorlat szabályzatának megbeszélése közben a kari tanács résztvevői sok időt szenteltek annak a kérdésnek, hogy mi lehet a doktori szigorlat fő- és a két melléktárgya. Kniezsa István annak a véleménynek adott hangot, hogy a Kar ne határozzon meg fő- és melléktárgyakat, mert, amennyiben „elfogadjuk azt az elvet, hogy csak az lehet tárgy, amelynek tanszéke van, akkor törölni kell az ukrán, lengyel, szlovák és cseh nyelvet és irodalmat”. Éppen ezért az lenne a helyes, ha a szigorlati bizottság minden egyes esetben külön döntést hozna a szigorlati tárgyakról (JEGYZŐKÖNYV AZ EÖTVÖS LÓRÁND TUDOMÁNYEGYETEM BÖLCSÉSZEZETTUDOMÁNYI KARÁN 1957. SZEPTEMBER HÓ 19-ÉN TARTOTT TANÁCSÜLÉSRŐL 1957: 153). Végleges állásfoglalás a kérdéssel kapcsolatban itt még nem alakult ki, a dékán a Tudományos Bizottságnak utalta vissza a doktori szigorlat szabályzatának elkészítését. És a Kari Tanács soron következő 1957. október 31-i ülésén meg is hallgatta a Tudományos Bizottság által két nappal azelőtt elfogadott jegyzőkönyvet. „Miután a tárgyakról szóló eredeti tájékoztató jegyzék meglehetősen rendszertelenül tartalmazta a tudomány-szakokat, új jegyzéket szerkesztettek”, amelynek függelékében szerepel az is, hogy „különleges engedéllyel fő- és melléktárgyként szerepelhetnek még az ukrán nyelv és irodalom, a lengyel nyelv és irodalom, a szlovák nyelv és irodalom, a cseh nyelv és irodalom, a bolgár nyelv és irodalom, a szlovén nyelv és irodalom, a közép- és új latin filológia, a közép és új görög filológia, az óiráni filológia, az újiráni filológia, az óind nyelvészet, a német nyelvészet, német irodalom, francia nyelvészet, francia irodalom, angol nyelvészet, angol irodalom, olasz nyelvészet, olasz irodalom, orosz nyelvészet, orosz irodalom, középkori magyar történet és újkori magyar történet” (JEGYZŐKÖNYV AZ EÖTVÖS LÓRÁND TUDOMÁNYEGYETEM BÖLCSÉSZEZETTUDO-

MÁNYI KARÁN 1957. OKTÓBER 31-ÉN TARTOTT TANÁCSÜLÉSRŐL 1957: 161). Figyelemre méltó, hogy az ukrán nyelv és irodalom áll a felsorolás elen.

Az 1958-as év lett a nagy változások előkészítésének éve egyetemünk történetében.

1958. december 16-án írta alá Ortutay Gyula rektor a meghívót az 1958. december 22-én, hétfőn délelőtt kilenckor kezdődő Egyetemi Tanácsülésre, amelyen az Eötvös Loránd Tudományegyetem tízéves fejlesztési tervjavaslatát vitatták meg a meghívóhoz csatolt írásos anyag alapján az Állam- és Jogtudományi Kar tanácstermében (MEGHÍVÓ 1958: 31).

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem tízéves fejlesztési tervjavaslata kimondja: „Az alábbi javaslatok azokat a tennivalókat foglalják magukban, amelyek az 1960-tól 1969-ig terjedő évtizedben szükségesek abból a célból, hogy az ország legrégebb és legnagyobb tudományegyeteme oktató, nevelő és kutató munkáját, a hallgatók létszámának mintegy 20 százalékos növekedését figyelembe véve, a jelenleginél lényegesen jobb minőségben, a világ nagy egyetemeivel megegyező színvonalon végezhesse. A fejlesztési terv összesítve tartalmazza a karok, az Egyetemi Könyvtár, a gyakorló gimnáziumok és a diákotthonok fejlesztésével kapcsolatos teendőket, amelyeket a kari tanácsok s az egyes intézmények vezetősége behatóan megvitatott” (AZ EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM 10 ÉVES FEJLESZTÉSI TERVJAVASLATA 1958: 52-53).

A javaslat kidolgozása során felmerült, hogy az egyetem korábban ilyen hosszú időre még nem készített tervet, tehát tapasztalatok nem álltak rendelkezésre és az elvégezendő beruházások nagysága még csak a keretszámok szintjén sem volt ismert. Éppen ezért a Tanácsülésen az a döntés született, hogy minden ésszerű javaslat kerüljön be a tervbe annak anyagi vonatkozásai figyelembevétele nélkül. A feladatokkal kapcsolatos határidők meghatározásakor sem mindig lehetett figyelembe venni az anyagi ráfordítások volumenét és a káderfejlesztési igényeket.

A 10 éves fejlesztési tervjavaslat karokra bontva tartalmazott felvetéseket új tanszékek létesítésére is, ugyanakkor elkerülendő a szakok túlságos atomizálását a „rokon tárgykörökkel és nagyjából azonos hallgatósággal foglalkozó tanszékeket” intézetekbe

szándékozta tömöríteni (AZ EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNY-EGYETEM 10 ÉVES FEJLESZTÉSI TERVJAVASLATA 1958: 58).

Az ukrán szak bevezetésének szükségességét az egyetem fejlesztési terve a következőképpen indokolja: „A szláv nyelvi és irodalmi tanulmányok további specializálására van szükség, a meglévők mellé ukrán szak bevezetésére, amit az ukrán nyelv elterjedése és az ukrán irodalom nagysága, a szomszédság, s az ukrán specialisták nevelésének a gazdag hazai ukrán forrásanyag feldolgozása szempontjából való fontossága egyaránt indokol” (AZ EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM 10 ÉVES FEJLESZTÉSI TERVJAVASLATA 1958: 59).

Ortutay Gyula bevezető beszédében megköszönte a „gondos és körültekintő elemzőmunkát”, aminek eredményeként „értékes tervjavaslat” került az Egyetemi Tanács elé. A rektor természetesen nem tért ki minden egyes javaslatra, bizonyos ötletekkel kiegészítette a listát, de olyan is akadt, amit elvetett. A Bölcsészkaron indítandó új szakok közül csak hármat emelt ki, és ezek közül az egyik éppen az ukrán szak volt: „Ortutay Gyula helyesli az elhanyagolt levéltárosképzés és a pszichológus képzés komoly nyomatékkaal való felvételét a tervezetbe. Nagyon helyesli az ukrán szak bevezetésére vonatkozó javaslatot is” (JEGYZŐKÖNYV AZ EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNY EGYETEM EGYETEMI TANÁCSÁNAK 1958. DECEMBER 22-ÉN 1958: 34).

A Bölcsészettudományi Karon a tízéves fejlesztési tervét kicsit több, mint egy hónappal korábban, az 1958. november 27-i kari tanácsülés 5. napirendi pontjaként vitatták meg. Kardos László dékán bejelentette, hogy a Bölcsészettudományi Kar tízéves fejlesztési tervét Tálasi István és Waldapfel József elvtársak állították össze a tanszékek javaslatai alapján. Waldapfel József, aki akkor az I. sz. Irodalomtörténeti Tanszék vezetője volt, tájékoztatta a jelenlévőket arról, hogy a tanács tagjai elé tárt terv nem „egyszerű summázása a beérkezett vagy a szakbizottsági üléseken elhangzott javaslatoknak, hanem arányosítva szerepel egységes nevezőn” (JEGYZŐKÖNYV AZ EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KARÁN 1958. NOVEMBER 27-ÉN TARTOTT TANÁCSÜLÉSRŐL 1958: 50-51).

A Bölcsészettudományi Kar tanácsulésain ebben az időben a Művelődésügyi Minisztérium képviselőjében jelen volt Ladá-

nyi Andor főelőadó, aki később számos könyvet és tanulmányt írt a magyar oktatási rendszerről, többek között a magyar felsőoktatás XX. századi történetéről, ill., Klebelsberg Kuno felsőoktatási politikájáról. Ő az, aki – igaz név nélkül (a jegyzőkönyv szövege szerint) – említést tesz Bonkáló Sándorról, amikor „örömmel üdvözli az ukrán szak bevezetését. Azért volt szomorú, hogy a kar egyetlen ukrán specialistáját elbocsátották” (JEGYZŐKÖNYV AZ EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM BÖLCSÉSZET-TUDOMÁNYI KARÁN 1958. NOVEMBER 27-ÉN TARTOTT TANÁCSÜLÉSRŐL 1958: 66).

Közben fejlődött az egyetem kapcsolatrendszere az Ukrán Szocialista Köztársasággal is. Az Egyetemi Tanács 1959. július 15-i ülésén az Eötvös Loránd Tudományegyetem Könyvtárának 1958. évi Mátrai László igazgató által aláírt beszámolójában a 9. „Kapcsolatok, együttműködés” c. alfejezetben rögzítették azt a rövid információt, hogy a könyvtárat az év folyamán meglátogató külföldi könyvtárosok, professzorok és tudományos kutatók között volt „Z. M. Rud’ az Ukrán Tud. Akadémia Könyvtárának helyettes igazgatója” is (AZ EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM KÖNYVTÁRA. BESZÁMOLÓ AZ 1958. ÉV MUNKÁJÁRÓL 1959 196).

1960-ban az művelődésügyi miniszter kiadott egy rendeletet „Irányelvek oktatási rendszerünk továbbfejlesztésére” címmel. „Oktatási rendszerünk a felszabadulás óta állandóan fejlődött és jelentős eredményeket ért el. A gyors társadalmi haladás azonban szükségessé teszi, hogy jobban készítsük fel ifjúságunkat az életre, a szocialista építés gazdasági és kulturális feladatainak megoldására. A ma iskolába kerülő fiatalokat úgy kell nevelni, tanítani, hogy az iskolából kilépve (10-15 év múlva) meg tudjanak felelni a felépült szocialista társadalom igényeinek. Ezért határozott úgy a párt VII. kongresszusa, hogy: „köznevelésünk fejlesztése gondosan előkészített iskolareformot tesz szükségesé” (IRÁNYELVEK OKTATÁSI RENDSZERÜNK TOVÁBBFEJLESZTÉSÉRE 1960-1961: 3). Ennek értelmében az 1960-1961 tanévet az egyetemi reform bevezetését előkészítő korszak legfontosabb esztendejévé kiáltották ki. A felsőoktatási reform célját pedig úgy határozták meg, hogy „a gyakorlati élettel szoros kapcsolatban, magasabb színvonalon valósuljon meg a kommunista

szakemberképzés”. És ezen belül az egyik feladat az volt, hogy: „1965-ig új tanterveket és programokat kell készíteni” (IRÁNY-ELVEK OKTATÁSI RENDSZERÜNK TOVÁBBFEJLESZTÉSÉRE 1960-1961: 11).

Az Egyetemi Tanács 1960. október 24-i tanácsülésén Lengyel Béla tudományos rektor-helyettes „Az egyetem tudományos munkájának felmérése” c. beszámolójában a tanszékek által nem képviselt tudományágak kapcsán ismét problémaként jelöli meg az ukrán szak hiányát: „A Bölcsészettudományi karon problémaként merül fel, hogy az Egyetemnek, mint egységes tudományos és felsőoktatási intézménynek a továbbfejlesztését – az esetleges hiányosságoknak megfelelően – különálló tanszékek további szaporításával, vagy inkább a hiányterületeken tudományos káderek nevelésével kell-e elérni. A kérdés tehát abban jelölhető meg, vannak-e olyan tudományszakok vagy az egyes tudományszakoknak olyan fontos részterületei a Karon, melyeket senki sem képvisel vagy a terület művelőinek színvonala csekély. Így a Kar a problémát inkább szakember, mint tanszék hiányában látja, elhagyott tudományterületekként kiemelve a zene-történeti, hebraisztikai, fonetikai, ukranológiai tudományokat” (AZ EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM EGYETEMI TANÁCSÁNAK ÜLÉSEI 1960-1961: 207).

A BTK 1961. január 27-én tartott Dékáni Tanácsülésén a harmadik napirendi pont, vagyis a folyó ügyek megvitatása arról tanúskodik, hogy az ukrán szak újraindításakor több lehetőség is napirenden volt. Ladányi Andor, aki ekkor már a Művelődésügyi Minisztérium osztályvezető-helyettese volt, konkrét lehetőségeket mérlegelt, amikor az átmeneti tantervi javaslatokhoz hozzáfűzte, hogy: „...az ukrán szak bevezetésének kérdése (speciál-szakként a III. évtől, de elképzelhető az I. évtől is). Esetleg harmadik szakként felvehető is lehet” (FELJEGYZÉS A BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR 1961. JANUÁR 27-ÉN TARTOTT DÉKÁNI TANÁCSÜLÉSRŐL 1961: 158).

Végül az egyetem megtalálta a megfelelő ukrán szakos szakembert Scher Tiborné (Szerdjuk Vera) személyében, aki ekkor a Magyar Tudományos Akadémia könyvtárában volt tudományos főmunkatárs. A Bölcsészkar személyzeti osztályának vezetője Köves Imréné 1961. október 19-én kelt levelében kéri

a könyvtár hozzájárulását ahhoz, hogy Scher Tiborné 1961. szeptember hó 15-től (Sic!) másodállást tölthessen be egyetemünk Orosz Filológiai Tanszékén, adjunktusi beosztásban, szerződéssel (1413-754/196). A pozitív választ az Akadémia u. 2-ből 1961. október 23-án küldték el:

„Eötvös Lóránd Tudományegyetem
Rektori Hivatala, Személyzeti csoport,
Köves Imréné osztályvezető elvtársnő kezéhez,
B u d a p e s t

Folyó hó 19-én kelt sorai elintézésében, hozzájárulok ahhoz, hogy Scher Tiborné az 1961/1962-es oktatási évben az Egyetem Orosz Filológiai Tanszékén szerződéses alapon adjunktusként másodállásban foglalkoztassék.

Pecsét

aláírás

(Fodor Zoltán)
a MTA Könyvtárának
igazgató-helyettese”
(1413-754/196).

Így az ukrán *Ukrán nyelv- és irodalom szak programját*, amely „Az ukrán leíró nyelvtan”, „Az ukrán irodalom története” a kötelező olvasmányok listájával, „A mai ukrán kultúra kérdései” és a „Nyelv- és stílusgyakorlatok” c. fejezetekből állt, Scher Tiborné készítette el. Az ukrán szak programja a bölcsészettudományi karok programjai között 35. számmal 1964-ben jelent meg nyomtatásban.

Az Orosz Tanszék 1962-ben készült káderfejlesztési tervének jegyzőkönyvéből Scher Tiborné jellemzésén kívül az is kiderül, hogy az ukrán szakot az ELTE BTK hallgatói harmadik szakként vehették fel: „Dr. Scher Tiborné – Szerdjuk Vera 50%-os adjunktus. Az ukrán nyelvet adja elő. 1951-től a MTA Könyvtárának alkalmazottja. Részt vett a magyar-orosz, orosz-magyar, ukrán-magyar szótár szerkesztésében. 1956-ban visszament a Szovjetunióba, Kijevbe, ahol az ukrán-magyar kapcsolatokon dolgozott és Sevcsenko kutatásokat végzett, e tárgykörből cikke is jelent meg.

Az ukrán nyelvet anyanyelveként beszéli. Az ukránt 3 szakként felvetteket oktatja. Ez oktatásnak előzményei nincsenek, tantervét, tematikáját, programját maga formálja ki. Igen lelkiismeretes, lelkes oktató. Tudományos kutatással foglalkozik, de azt a munkáját másfél állasa eléggé nehezíti. Politikailag jó, párttag” (OROSZ TANSZÉK KÁDERFEJLESZTÉSI TERVE 1962).

Az egyetem Kulturális Bizottságának 1960/1961. II. félévi beszámolójából az is kiderül, hogy az ukrán szak újraindulását Tarasz Sevcsenko ukrán költő halálának 100-ik évfordulója alkalmából megrendezett emlékest fémjelezte. A pártbizottság célul tűzte ki az egyetemi rendezvények politikai színvonalának fokozását annak érdekében, hogy a kulturális munka kedvező politikai hatást gyakoroljon a hallgatókra. „Ilyen tárgyú rendezvényeink közül kiemeljük a Sevcsenko emlékestet, a Magvető kiadóval közösen rendezett emlékestet, a KISZ kulturális szemléje alkalmából a budapesti egyetemekkel közösen rendezett kórusversenyt, a Drámabemutatók sorozatban előadott „Az R 34-es repülőjárat” c. színdarabot, az orosz-szovjet mikrobarázdas hanglemezes estet” (AZ EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNY-EGYETEM KULTURÁLIS BIZOTTSÁGÁNAK 1960/1961. II. FÉLÉVI BESZÁMOLÓJA 1960-1961: 150). Az 1961-es tanév első félévének gazdasági beszámolójából azt is megtudhatjuk mennyi pénzt költött az egyetem a kedvező politikai hatást gyakorló rendezvényre:

„GAZDASÁGI beszámoló

1961 év I. f.é.

5./ Tárász Sevcsenkó emlékest

Költségtérítés	4.500.-	
Ruhatári díj	202.-	
Tiszteletdíjak	4.110.-	
Személyzeti költség	344.-	
Műsorengedélyi díj	45.-	
Nyomdai költség	192.-	
Sz.T.K. járulék	34.-	
Egyéb költség	157.-	
	4.702.-	4.882.-

Indokolás:

Tárász Sevcsenkó a nagy ukrán költő halálának évfordulója alkalmából a Magyar Szovjet Baráti Társasággal, az írószövetséggel és az Országos Béketanáccsal közös rendezésben emlékünnepelet tartottunk. Az előadást telt ház mellett rendeztük meg, vagyis a nézők száma 505 fő volt” (AZ EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM KULTURÁLIS BIZOTTSÁGÁNAK 1960/1961. II. FÉLÉVI BESZÁMOLÓJA 1960-1961: 175).

Talán erről a tényről is beszámolt az egyetem Pjotr Timofejevics Tranko elvtársnak, az Ukrán SZSZK Minisztertanácsa elnökhelyettesének, aki az egyetem nemzetközi kapcsolatai keretében tett látogatást az 1962/1963 tanévben (JELENTÉS AZ EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM 1862/1963 ÉVI MUNKÁJÁRÓL 1962-1963: 304). Már csak azért is, mert Tranko elnökhelyettes annak a N. Hruscsov által létrehozott Összövetségi Sevcsenko-emlékbizottságnak a helyettes vezetője is volt, amelynek feladata az ukrán költő halálának 100-ik (1961) és születésének 150-ik (1964) évfordulójáról való megemlékezés volt.

És még egy apróság. 1965. október 12-én Balezky Emil, aki 1965-től volt az Orosz Tanszék vezetője, levelet írt Sinkovics István dékánnak azzal kapcsolatban, hogy Scher Tíborné fizetése 100.- forinttal több, mint ami megilleti. Kérését, hogy ezen ne változtassanak, azzal indokolta, hogy a tanárnő az ukrán szakon nélkülözhetetlen. Scher Tíborné alapfizetése ekkor 1400.- Ft volt. És az ukrán szakon szinte minden feladatot ő látott el.

Így indult újra az ukrán szak az Eötvös Loránd Tudományegyetemen a XX. század 60-as éveiben.

Bibliográfia

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Könyvtára. Beszámoló az 1958. év munkájáról. https://library.hungaricana.hu/hu/view/ELTE_ET_1958-59/?pg=182&layout=s&query=ukr%C3%A1n

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem 10 éves fejlesztési tervjavaslata. In: Jegyzőkönyv az Eötvös Loránd Tudomány egyetem Egyetemi Tanácsának 1958. december 22-én https://library.hungaricana.hu/hu/view/ELTE_ET_1958-59/?pg=31&layout=s&query=ukr%C3%A1n

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Kulturális Bizottságának 1960/1961. II. félévi beszámolója
https://library.hungaricana.hu/en/view/ELTE_ET_1960-61_2/?pg=174&layout=s&query=ukr%C3%A1n

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Egyetemi Tanácsának ülései. 1960-1961. I.

Feljegyzés A Bölcsészettudományi Kar 1961. január 27-én tartott Dékáni Tanácsüléséről. https://library.hungaricana.hu/hu/view/ELTE_BTK_KARI_1960-61_1961-62/?pg=157&layout=s&query=ukr%C3%A1n

Irányelvek oktatási rendszerünk továbbfejlesztésére.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ELTE_ET_1960-61_1/?pg=140&layout=s

Jegyzőkönyv az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán 1957. szeptember hó 19-én tartott tanácsüléséről.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ELTE_BTK_KARI_1956_1957-58/?pg=160&layout=s&query=ukr%C3%A1n

Jegyzőkönyv az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán 1957. október 31-én tartott tanácsüléséről.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ELTE_BTK_KARI_1956_1957-58/?pg=160&layout=s&query=ukr%C3%A1n

Jegyzőkönyv az Eötvös Loránd Tudomány egyetem Egyetemi Tanácsának 1958. december 22-én.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ELTE_ET_1958-59/?pg=31&layout=s&query=ukr%C3%A1n

Jegyzőkönyv az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán 1958. november 27-én tartott tanácsüléséről.

https://library.hungaricana.hu/hu/view/ELTE_BTK_KARI_1958-59_1959-60/?pg=50&layout=s&query=ukr%C3%A1n

- Jegyzőkönyv az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán 1962. június 21.-én tartott tanácsülésről.
- Jelentés az Eötvös Loránd Tudományegyetem 1962/1963 évi munkájáról. https://library.hungaricana.hu/hu/view/ELTE_ET_1962_1963_2/?pg=268&layout=s&query=ukr%C3%A1n
- Köves Imréné levele a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára igazgatójának. 1413-754/196.
- Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának levele. 1413-754/196.
- Meghívó. Szám: 3229/1958. In: Jegyzőkönyv az Eötvös Loránd Tudományegyetem Egyetemi Tanácsának 1958. december 22-én tartott tanácsüléséről.
https://library.hungaricana.hu/hu/view/ELTE_ET_1958-59/?pg=31&layout=s&query=ukr%C3%A1n
- Orosz Tanszék káderfejlesztési terve. 1962. január 12.
- Ukrán nyelv- és irodalom szak programja. Budapest, Tankönyvkiadó, 1964.